

Uzasadnienie

Konieczność przygotowania projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. poz. 1291), zwanego dalej „projektem ustawy”, wynika z istotnego pogorszenia koniunktury gospodarczej na krajowych oraz zagranicznych rynkach towarowych, które wystąpiło w następstwie wprowadzenia ograniczenia wwozu produktów na terytoria innych krajów, skutkującego pogorszeniem sytuacji finansowej przedsiębiorców.

Celem nowelizacji ww. ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy jest umożliwienie zastosowania przewidzianych w tej ustawie instrumentów pomocowych, skierowanych na wspieranie zatrudnienia poprzez dopłaty do wynagrodzeń dla pracowników zagrożonych zwolnieniami, zatrudnionych przez przedsiębiorców, u których nastąpiło (czasowe) przejściowe pogorszenie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w związku z wystąpieniem czasowego ograniczenia wwozu produktów na terytoria innych krajów.

Projektowana nowelizacja przewiduje, że przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.), których przeważający rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej, wynikający z wpisu do krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, określony na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 oraz z 2009 r. Nr 59, poz. 489), wskazuje na jej udział w handlu, przetwórstwie, transporcie, uprawach rolnych lub chowie i hodowli zwierząt, a także wynikających z nich usługach, na krajowych lub zagranicznych rynkach towarowych oraz którzy doznali ograniczeń w obrocie handlowym na krajowych lub zagranicznych rynkach w związku z wystąpieniem ograniczenia wwozu towarów do innych krajów z przyczyn od nich niezależnych, będą mogli skorzystać z instrumentów określonych w ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy w sytuacji wystąpienia spadku obrotów gospodarczych, rozumianych jako sprzedaż towarów lub usług, liczonego w ujęciu ilościowym lub wartościowym, łącznie nie mniej niż o 15%, obliczonego jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 3 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 6 sierpnia 2014 r. oraz poprzedzającym dzień złożenia wniosku o przyznanie świadczeń, w porównaniu do tych samych 3 miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego, przy czym za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku

jeżeli trzymiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, tj. w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

Zgodnie z projektowaną regulacją, przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej będą mogli wystąpić do właściwego ze względu na swoją siedzibę marszałka województwa z wnioskiem o wypłatę świadczeń ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, zwanego dalej „Funduszem”, z tytułu wprowadzenia przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, tj.:

1. świadczenia na częściowe zaspokojenie wynagrodzeń pracowniczych za czas przestoju ekonomicznego,
2. świadczenia na częściowe zrekompensowanie wynagrodzenia z tytułu obniżenia wymiaru czasu pracy,
3. środków na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne pracowników należnych od pracodawcy od wypłaconych świadczeń.

Procedura przyznawania i wypłaty świadczeń będzie się odbywała na zasadach określonych w ustawie o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy, przy czym do wniosku o przyznanie świadczeń wnioskodawca będzie zobowiązany dołączyć kopie dokumentów i oświadczeń wynikających z art. 8 ust. 2 i ust. 3 pkt 1 i 3-10 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy. Zamiast oświadczenia, o którym mowa w ust. 3 pkt 2 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy, przedsiębiorca będzie zobowiązany dołączyć oświadczenie o wystąpieniu spadku obrotów gospodarczych w związku z zaistnieniem ograniczenia wwozu produktów na terytoria innych krajów.

Analogicznie jak w przypadku udzielania pomocy w związku z wystąpieniem spowolnienia gospodarczego lub kryzysu ekonomicznego przedsiębiorca występujący o pomoc w związku z ograniczeniem wwozu produktów na terytoria innych krajów będzie mógł otrzymać, na wniosek i po zawarciu ze starostą powiatu (prezydentem miasta na prawach powiatu) stosownej umowy o wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy, dofinansowanie kosztów szkolenia podjętego przez pracowników zatrudnionych u przedsiębiorcy w okresie przestoju lub obniżonego wymiaru czasu pracy.

Należy wskazać, iż wszystkie świadczenia objęte ustawą, w tym przeznaczone na finansowanie kosztów szkolenia pracowników, w przypadku, gdy o pomoc występował będzie przedsiębiorca, który zanotował spadek obrotów gospodarczych w związku z wystąpieniem ograniczenia wwozu produktów na terytoria innych krajów, będą finansowane ze środków

Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. W przypadku ponownego uruchomienia pomocy na rzecz ochrony miejsc pracy w związku z wystąpieniem spowolnienia gospodarczego lub kryzysu ekonomicznego, zasady finansowania świadczeń z tytułu dofinansowania kosztów szkoleń pracowników zatrudnionych u pracodawców korzystających z pomocy w związku z wystąpieniem spowolnienia lub kryzysu, pozostaną bez zmian – wskazane świadczenia finansowane będą ze środków Funduszu Pracy.

Dzięki przewidzianym w projekcie ustawy świadczeniom na częściowe dopłaty do wynagrodzeń dla pracowników zagrożonych zwolnieniami:

- obniżeniu mogą ulec koszty pracy, a tym samym może nastąpić poprawa sytuacji finansowej przedsiębiorców, u których wcześniej wystąpiły trudności finansowe w związku z ograniczeniem wwozu towarów do innych krajów,

- utrzymany zostanie poziom zatrudnienia, a przez to gotowość do podjęcia działalności w przypadku poprawy koniunktury oraz

- utrzymana zostanie konkurencyjność prowadzonej działalności.

Ponadto okres wypłaty świadczeń może być wykorzystany przez przedsiębiorcę na dostosowanie prowadzonej działalności do zmieniających się warunków rynkowych.

Przewidziana w projekcie ustawy pomoc jest udzielana zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis i stanowi: pomoc de minimis w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1) albo pomoc de minimis w sektorze rolnym w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9) albo pomoc de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury.

W nowelizowanej ustawie zostanie ponadto doprecyzowany tryb ubiegania się przez przedsiębiorców o świadczenia na dopłaty do wynagrodzeń pracowników. Przedsiębiorca, niezwłocznie po zawarciu umowy, będzie zobowiązany do złożenia marszałkowi województwa harmonogramu miesięcznych wypłat świadczeń i ich wysokości. Marszałek województwa będzie natomiast składał do dysponenta Funduszu zapotrzebowanie na środki na dopłaty do

wynagrodzeń pracowników, uwzględniające terminy wynikające z ww. harmonogramu. Projektowana regulacja doprecyzowuje również, iż starosta (prezydent miasta na prawach powiatu) składa dysponentowi Funduszu Pracy albo Funduszu zapotrzebowanie na środki na dofinansowanie kosztów szkolenia pracowników.

Z uwagi na charakter projektowanej regulacji, w związku z doprecyzowaniem trybu występowania do dysponenta Funduszu i Funduszu Pracy przez marszałków województw i starostów (prezydentów miast na prawach powiatu) o środki na finansowanie pomocy, o której mowa w ustawie, oraz przez konieczność finansowania pomocy udzielanej z tytułu embarga na dofinansowanie kosztów szkolenia pracowników ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, konieczne było dokonanie zmian w przepisach delegujących do wydania aktów wykonawczych na podstawie ustawy.

W projektowanej nowelizacji zamieszczono również zapis umożliwiający finansowanie przez dysponenta Funduszu kosztów obsługi zadań wynikających z ustawy na podstawie zapotrzebowania złożonego przez marszałka województwa.

Projekt ustawy przewiduje ponadto, że przedsiębiorca, który doznał ograniczenia obrotów gospodarczych w sytuacji wystąpienia czasowego ograniczenia wwozu towarów na terytoria innych krajów i u którego jednocześnie przejściowo pogorszyły się warunki prowadzenia działalności gospodarczej w okresie spowolnienia gospodarczego lub kryzysu ekonomicznego, będzie mógł skorzystać z pomocy tylko z jednego z wyżej wskazanych tytułów.

Projekt ustawy przewiduje ponadto, że w latach 2015 i 2016 na pomoc dla przedsiębiorców, którzy ucierpieli w następstwie wystąpienia ograniczenia wwozu towarów na terytoria innych krajów minister właściwy do spraw pracy – dysponent Funduszu, przeznaczy środki Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w wysokości 500 mln zł, z tego – 250 mln zł w roku 2015 oraz 250 mln zł w roku 2016.

Zgodnie z projektowaną ustawą, w celu umożliwienia zastosowania rozwiązań przewidzianych dla przedsiębiorców, którzy doznali ograniczeń w obrocie handlowym w następstwie wystąpienia czasowego ograniczenia wwozu produktów na terytoria innych krajów, minister właściwy do spraw pracy – dysponent Funduszu dokona zmiany w projekcie planu finansowego Funduszu lub planie finansowym Funduszu na rok 2015 przez zwiększenie kosztów Funduszu z przeznaczeniem na wypłatę świadczeń i dofinansowanie kosztów szkolenia pracowników, w ciężar pozostałości środków Funduszu z okresów poprzednich zapisanych w projekcie planu finansowego Funduszu lub w planie finansowym Funduszu jako stan na

początek 2015 r. oraz ujmie planowane koszty Funduszu w 2016 r. w projekcie planu finansowego Funduszu, stanowiącego załącznik do projektu ustawy budżetowej na 2016 r., przedłożonego Sejmowi przez Radę Ministrów, do wysokości maksymalnych limitów wydatków przewidzianych na rok 2016. W przypadku wykorzystania limitu na rok 2015 przed upływem roku budżetowego, limit ten może zostać powiększony, po wyrażeniu zgody przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, do niezbędnej wysokości, wynikającej z podpisanych z przedsiębiorcami umów, kosztem limitu na rok 2016, poprzez zmianę planu finansowego Funduszu, dokonaną przez ministra właściwego do spraw pracy – dysponenta Funduszu, nie później niż do końca roku budżetowego. Środki niewykorzystane w roku 2015 powiększają limit środków określony na rok 2016 i planowane koszty Funduszu poprzez zmianę planu finansowego Funduszu przez ministra właściwego do spraw pracy – dysponenta Funduszu, za zgodą ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Zobowiązania z tytułu umów o wypłatę świadczeń i umów o dofinansowanie kosztów szkolenia pracowników zaciągnięte w roku 2016, są realizowane w okresach wynikających z zawartych umów o wypłatę świadczeń i umów o dofinansowanie kosztów szkolenia pracowników, przechodzą na kolejny rok i będą finansowane w ramach planu finansowego Funduszu na kolejny rok, o ile mieszczą się w ogólnym limicie wydatków (500mln zł).

Projekt ustawy zakłada, iż w przypadku wyczerpania przyjętego dwuletniego maksymalnego limitu wydatków, zostanie zastosowany mechanizm korygujący, polegający na odmowie udzielenia limitu wydatków: marszałkowi województwa, na wypłatę świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy oraz staroście (prezydentowi miasta na prawach powiatu) na dofinansowanie kosztów szkolenia.

W przypadku konieczności zmiany projektu planu finansowego lub planu finansowego Funduszu na 2017 r. minister właściwy do spraw pracy – dysponent Funduszu dokona niezbędnej zmiany, po wyrażeniu zgody przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Proponuje się, aby przepisy projektowanej ustawy weszły w życie z dniem 1 lutego 2015 r.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 4 i § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979), projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.